

PROGRAM DEJAVNOSTI

KNJIŽNICE RADLJE OB DRAVI V LETU 2023

Pripravila Slavica Potnik
april 2023

KAZALO

UVOD	3
1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT	3
1.1 Stanje kadrov in kadrovski načrt	3
1.2 Način zaposlitve	5
1.3 Povzetek	5
2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA	6
2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2023	6
2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2023	7
2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2023	7
2.2.2 Podarjeno gradivo	8
2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog območne koroške knjižnice	8
2.3 Strokovno bibliotekarsko delo	8
3 INFORMACIJSKA SLUŽBA	9
3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij	9
3.2 Informiranje uporabnikov	9
4 MATIČNA SLUŽBA	9
5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST	9
6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV	10
7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI	10
7.1 Odpiralni čas	10
7.2 Uporabniki knjižnice	11
7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane	11
7.4 Načrtovanje obiska in izposoje	12
8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI	13
8.1 Prireditve za otroke in mladino	14
8.2 Prireditve za odrasle	17
8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice	18
9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)	19
9.1 Oprema	19
9.2 Prostori	20
10 FINANČNI NAČRT	20
11 ZAKLJUČEK	20

UVOD

Program dejavnosti knjižnice za leto 2023 je dokument, ki vsebinsko določa izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in temelji na zakonskih podlagah:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/2023),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003, 162/2022),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028,
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 21/2003),
- Statut Knjižnice Radlje ob Dravi,
- drugi notranji akti in pravilniki knjižnice.

Knjižnica Radlje ob Dravi je splošna, javno dostopna knjižnica. Potencialni uporabniki knjižnice so vsi prebivalci območja, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, to je prebivalci občin Radlje ob Dravi, Muta, Podvelka, Vuzenica in Ribnica na Pohorju, po podatkih za leto 2022: 15.714 prebivalcev.

Knjižnica je zakladnica kulturnega bogastva, stičišče raznih človekovih interesov, usmerjevalka znanja za vse generacije in tudi spodbujevalka duševne aktivnosti za uporabnike s posebnimi potrebami. Vedno bolj se oblikuje v prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi. Naš globalni cilj je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev. Uporabnikom omogočamo dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij. Občanom želimo z zagotavljanjem kakovostnih knjižničnih storitev izboljšati kvaliteto življenja, razvijati bralno kulturo in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov. Zaposlene odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost. Kot partnerji sodelujemo z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem in nacionalnem nivoju.

1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT

1.1 STANJE KADROV in KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2023

Stanje:

V letu 2022 je v knjižnici redno in po pogodbi zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5 strokovnih delavcev. Za plačo redno zaposlenih prispevajo sredstva občine ustanoviteljice v celoti.

Potrebni kadri:

Kratkoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je: dodatna zaposlitev enega strokovnega delavca.

Dolgoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je: dodatna zaposlitev 0,2 računovodsko-administrativnega delavca, enega strokovnega delavca in 0,5 čistilke.

Obrazložitev:

Iz našega dolgoročnega kadrovskega načrta je razvidno, da dosegamo le 71,6 % potrebnih kadrov in na področju strokovnih delavcev le 71 % potrebnih kadrov. Potrebni kadri so izračunani na podlagi Pravilnika o pogojih za opravljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Po sprejetem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in kadrovskega načrta (sprejetem novembra 2005), bi morala biti kadrovska struktura: skupaj 9,5 delavcev, od tega: 1 direktor, 1 računovodsko-administrativni delavec, 7 strokovnih delavcev in 0,5 čistilke.

Potreba po dodatnih strokovnih delavcih je v knjižnici že ves čas prisotna in številnih dejavnosti, ki so predvidene v zakonskih podlagah, ki urejajo področje delovanja splošnih knjižnic, zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov ne moremo izvajati. V sodobni družbi so se še bolj izrazile potrebe po dodatnih in vedno novih oblikah dejavnosti za spodbujanje branja in dvig bralne kulture. Kolikor je mogoče, sledimo potrebam, se povezujemo z drugimi deležniki, sodelujemo v nacionalnih programih, ki jih oblikujejo strokovne inštitucije, vendar smo prav zaradi premalo kadrov s konkretnimi dejavnostmi v naših lokalnih okoljih še vedno manj učinkoviti.

Z dodatno zaposlitvijo v prihodnjih letih in doseženo minimalno kadrovskega zasedbo 7 strokovnih delavcev bomo tudi uspešneje reševali izzive, ki jih prinašajo sodobne potrebe v naslednjih letih: omogočanje digitalno podprtih knjižničnih storitev, podaljšanje odpiralnih časov v večerne ure vsaj za določene dneve v tednu in oblikovanje dodatnih programov in prilagoditev ponudbe knjižničnih storitev za posamezne skupine uporabnikov zaradi demografskih sprememb v družbi.

Načrtovane aktivnosti na področju zaposlovanja v letu 2023:

Kot navedeno v uvodu, je naš **kratkoročni cilj na področju kadrov v letu 2023 zaposlitev novega strokovnega delavca – knjižničarja z računalniškim znanjem**. Zaposlitev smo v predlogu finančnega načrta in programa dela načrtovali s 1. aprilom 2023, vendar je samo ena občina načrtovala sredstva za novo zaposlitev v proračunu občine, ki zato ni bila realizirana. **Za zaposlitev novega delavca potrebujemo v skladu s 17. členom pravilnika o sistemizaciji soglasje vseh občin ustanoviteljic**. V kadrovskega načrta ostaja predvidena zaposlitev enega strokovnega delavca knjižničarja, ker pogovori tekom leta še vedno potekajo in bo morda novo zaposlitev možno realizirati tekom leta 2023.

Obrazložitev:

Na področju kadrov bomo v letu 2023 pripravili nov akt o sistemizaciji delovnih mest na podlagi novega Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, ki velja od 18. 3. 2023 in posodablja tudi kadrovske minimume.

Potreba po dodatnem strokovnem delavcu je v knjižnici že dolgo prisotna in opozarjamo na tveganja, ki so povezana s premalo strokovnega kadra. Z dodatno odprtostjo v letu 2020, ki je bila zaradi vmesnih ukrepov povzročena z epidemijo Covid-19 sicer resnično realizirana 17. 5. 2021, je knjižnica za uporabnike odprta 97 ur v tednu na 6 lokacijah. Nova Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, ki je v veljavi od 7. 1. 2023 določa ure tedenske odprtosti na novo in jih bo potrebno uskladiti v roku enega leta. Za našo mrežo knjižnic to pomeni dodatno odprtost za 10 ur, kar pa ni možno ob obstoječi kadrovskega zasedbi.

Drugi vidik nujne potrebe po dodatnem strokovnem delavcu vključuje naravo dela zaradi katere je nujno, da bo nov strokovni delavec imel osnovna računalniška znanja, ki so v knjižnici potrebna zaradi pospešene digitalizacije in uporabe elektronskih virov.

Stanje in načrtovanje kadrov je razvidno iz KADROVSKEGA NAČRTA:

oblika zaposlitve	delovno mesto	stanje 2022 (število delavcev na dan 31.12.2022)	kadrovski načrt 2023 (število delavcev na dan 1.1.2023)	Stanje po dodatni zaposlitvi knjižničarja	dodatno zaposlovanje v prihodnjih letih	končno stanje po Pravilniku (starem – veljavnem do 18. 3. 2023)
redna zaposlitev	direktor	1	1	1	0	1
	administrativno -računovodski delavec	0,8	0,8	0,8	0,2	1
	čistilka	0	0	0	0,5	0,5
	knjižničar	0,5	0,5	1,5	1	2,5
	višji knjižničar	1,5	1,5	1,5	0	1,5
	bibliotekar	3	3	3	0	3
	skupaj število redno zaposlenih	6,8	6,8	7,8	1,7	9,5
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625	0,0625	0	0,0625
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	6,8625	6,8625	7,8625	1,7	9,5625

1.2 NAČIN ZAPOSLOTITVE

Redna zaposlitev

Struktura redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje je razvidna iz zgornje tabele. Vsi redno zaposleni delavci izpolnjujejo predpisane pogoje za zasedbo delovnega mesta in imajo opravljene strokovne kvalifikacije za opravljanje strokovnega dela.

Zaposlitev po pogodbi

Ta oblika zaposlitve je v knjižnici prisotna zaradi kombinacije šolske in splošne knjižnice v knjižnici na Kapli.

Javna dela

Za leto 2023 ne načrtujemo javnih del.

1.3 POVZETEK

Predvideni stroški za plače in ostale stroške dela redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2023 znašajo **246.293 €**, od tega znašajo predvideni stroški za novo zaposlenega knjižničarja 1.154 € - znesek, ki ga je sprejela Občina Ribnica na Pohorju in bo v primeru nerealizirane nove zaposlitve tudi ostal neporabljen. Ovrednotenje stroškov dela temelji na doslednem upoštevanju zakonodaje na področju plač javnih uslužbencev in vseh ostalih zakonov, s katerimi se obvladujejo javne finance. Upoštevali smo tudi zvišanje plač pri zaposlenih, ki bodo v letu 2023 izpolnjevali pogoje za napredovanje ter sredstva za plačilo redne delovne uspešnosti zaposlenih. Prav tako smo upoštevali napovedano zvišanje plače, ki je bilo dogovorjeno med sindikati javnega sektorja in vlado.

2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA

2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2023

Pri nabavi knjižničnega gradiva bo knjižnica upoštevala **Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2023**. To je dokument, ki določa osnovne kriterije za nakup knjižničnega gradiva v koledarskem letu. Osnove za oblikovanje kriterijev in meril izhajajo iz:

- zakonodaje na področju knjižnične dejavnosti, konkretno predvsem iz: Pravilnika o pogojih za opravljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (2018-2028), Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, priporočil Nacionalnega programa na področju kulture;
- posebnosti okolja, posebne potrebe nekaterih skupin prebivalcev v domačem okolju;
- posebnosti, značilnosti in cilji knjižnice in lokalnih skupnosti.

Dokument je objavljen na spletni strani knjižnice.

Knjižnica bo torej spremljala izdajo slovenske in tuje produkcije, nabavljala knjige, revije in drugo gradivo z namenom, da **se približa normativom in standardom, ki veljajo za splošne knjižnice, ob čemer bomo seveda spremljali in upoštevali potrebe in želje neposrednega okolja v katerem delujemo.**

		zakonska podlaga: Strokovna priporočila in standardi za knjižnice 2018-2028	Prirast novega gradiva v letu 2023 z odobrenimi finančnimi sredstvi	v primeru nižjih sredstev	v primeru višjih sredstev
1	SKUPAJ nakup KNJIŽNEGA gradiva	vsaj 250 izvodov na 1000 preb.	2006 izvodov 1433 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
2	nakup NEKNJIŽNEGA gradiva		6,4 izvodov na 1000 preb., kar je 50 izvodov 40 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
3	nakup e knjig		320 naslovov 320 izvodov/licenc	ustrezno manj	ustrezno več
4	Nakup zvočnih knjig	vsaj 100 naslovov	100 naslovov 100 izvodov/licenc	enako	ustrezno več
5	nakup periodike za osrednjo knjižnico	vsaj 100 naslovov	100 naslovov	enako	enako
6	nakup periodike za posamezno organizacijsko enoto	vsaj 30 naslovov	20 naslovov	ustrezno manj	enako
7	razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom	strokovno:leposlovno gradivo = 60:40 % v OK in 50:50% v krajevnih knjižnicah	50:50 v OK in v krajevnih knjižnicah	V vseh enotah 50:50	enako
8	odstotek gradiva za otroke do 15. leta	25 -30 % (oziroma se upoštevata delež otrok in mladine med prebivalci)	30 %	enako	32 %

2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2023

2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2023

Za nakup knjižničnega gradiva v letu 2023 je skupno iz vseh virov namenjenih 59.392 €, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Pri nakupu bomo ravnali v skladu z merili iz Letnega načrta nakupa knjižničnega gradiva za leto 2023. Zaradi relativno nizkih sredstev za nakup gradiva s strani republike in nizkih sredstev iz občinskih proračunov, bo še pomembneje, kaj in koliko bomo kupili, da bo dolgoročni negativni vpliv na knjižnično zbirko in na izvajanje osnovne dejavnosti knjižnice ublažen. Iz spodnje tabele je razvidno tudi koliko izvodov bi za ta denar lahko kupili, ob trenutno predvideni povprečni ceni za enoto gradiva.

Viri sredstev	Načrtovani prihodki za nakup gradiva		Število izvodov		Povprečna cena na izvod	
Ministrstvo za kulturo	Knjižno	20.365 €	Knjižno	885	Knjižno	23 €
	Neknjižno	0 €	Neknjižno	0	Neknjižno	0 €
	Periodika	0 €	Periodika	0	Periodika	0 €
	e-knjige	2.000 €	e-knjige	320	e-knjige	7 €
	zvočne e-k	1.725 €	zvočne e-k	100	zvočne e-k	17 €
SKUPAJ	24.090 €		1.305		18,5 €	
Občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju	Knjižno	22.802 €	Knjižno	991	Knjižno	23 €
	Neknjižno	1.000 €	Neknjižno	50	Neknjižno	20 €
	Periodika	8.500 €	Periodika	180	Periodika	47 €
	e-knjige	0 €	e-knjige	0	e-knjige	0 €
	zvočne e-k	0 €	zvočne e-k	0	zvočne e-k	0 €
SKUPAJ	32.302 €		1.221		26,5 €	
Lastna sredstva	Knjižno	3.000 €	Knjižno	130	Knjižno	23 €
	Neknjižno	0 €	Neknjižno	0	Neknjižno	0 €
	Periodika	0 €	Periodika	0	Periodika	0 €
	e-knjige	0 €	e-knjige	0	e-knjige	0 €
	zvočne e-k	0 €	zvočne e-k	0	zvočne e-k	0 €
SKUPAJ	3.000 €		130		23 €	
SKUPAJ	Knjižno	46.167 €	Knjižno	2.006	Knjižno	23 €
	Neknjižno	1.000 €	Neknjižno	50	Neknjižno	20 €
	Periodika	8.500 €	Periodika	180	Periodika	47 €
	e-knjige	2.000 €	e-knjige	320	e-knjige	7 €
	zvočne e-k	1.725 €	zvočne e-k	100	zvočne e-k	17 €
SKUPAJ	59.392 €		2.656		22,4 €	

	Načrtovano število enot	Št. enot na prebivalca
Knjižno gradivo	2006	0,128
Neknjižno gradivo in periodika	230	0,015
e-knjige-naslovi	320	0,020
zvočne e-knjige-naslovi	100	0,006
SKUPAJ	2.656	0,169

2.2.2 Podarjeno gradivo

Nakup gradiva ni v Knjižnici Radlje ob Dravi edini način pridobivanja gradiva. Gradivo bomo pridobivali tudi v obliki darov. Darovalci so predvsem uporabniki in obiskovalci knjižnice, ki sprejmejo naše pogoje pri darovanju knjig in drugega gradiva knjižnici. Ti pogoji se nanašajo na našo popolno suverenost pri odločanju, kako bomo z gradivom ravnali. Le del podarjenega gradiva namreč uvrstimo v knjižnično zbirko, del podarimo naprej zainteresiranim društvom, del pa predamo bukvarni. Ker darovalci podarjajo zelo dobro ohranjene knjige, ki pa jih ne uvrstimo v lastno zbirko, ker imamo že zadostno število izvodov, bomo tudi v letu 2023 takšno gradivo ponudili uporabnikom in obiskovalcem za simbolični prispevek. Denarni prispevki, ki so zbrani na tak način, se pretežno namenijo nakupu gradiva in izvedbi dejavnosti za obiskovalce.

Knjige opremimo z dobro vidno oznako »Bukvice za vsakogar« in izpostavimo pri pultu v osrednji knjižnici. Med ponujenim gradivom je tudi takšno, ki smo ga izločili iz knjižnične zbirke in ni preveč obrabljeno ali zastarelo. Namen ponudbe je povečati dostopnost do knjig uporabnikom in bralcem v našem okolju in obiskovalci so to gesto zelo dobro sprejeli. Prav tako je pomemben vidik ohranjanje uporabnosti knjige kot dobrine, za katero še obstaja interes za uporabo. S tem prispevam k odnosu do knjig in dobrin nasploh ter k varovanju okolja z zmanjševanjem zavrženih stvari.

2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog Območne koroške knjižnice in do portala elektronskih knjig Biblos

Koroške knjižnice se vsako leto dogovarjamo o številu in vrsti baz podatkov, ki jih v okviru območnih nalog omogoči Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, ki kot študijska knjižnica in največja koroška knjižnica izvaja območne naloge na Koroškem. Dostop do podatkovnih baz je tako omogočen vsem obiskovalcem koroških knjižnic, kar je pomemben del ponudbe sodobne knjižnice in za uporabnike, ki vedno več iščejo elektronske poti do verodostojnih informacijskih virov tudi zelo uporaben vir podatkov. V letu 2023 bo najverjetneje uporabnikom omogočen dostop in članom tudi oddaljen dostop do obsežne zbirke strokovnih člankov iz elektronskih publikacij Ebsco hosta, do elektronske baze Press Reader in do Arhiva časopisa Večer.

Knjižnica Radlje ob Dravi zagotavlja svojim uporabnikom dostop do portala Biblos – torej izposojajo e-knjig v slovenskem jeziku. Vsako leto dokupimo vsaj nekaj aktualnih naslovov in tako postopno večamo zbirko. Konec leta 2022 smo svojim članom ponujali skupno 832 naslovov elektronskih knjig v slovenskem jeziku. Z e-knjigami želimo dopolniti ponudbo tistih aktualnih naslovov, po katerih je več povpraševanja. Posamezni naslov e-knjige je namreč lahko istočasno izposojen pri več članih.

2.3 Strokovno bibliotekarsko delo

Vso pridobljeno gradivo bomo strokovno obdelali in ga dali uporabnikom knjižnice čim prej na razpolago. Strokovna obdelava gradiva obsega:

- vsebinsko obdelavo – vnos v računalniško bazo podatkov, ureditev podatkov;
- tehnično obdelavo – žigosanje inventarizacijo ovijanje, lepljenje nalepk itd.;
- spremljanje podatkov in priprava obdobjnih poročil in statističnih podatkov;
- statistično obdelavo letnega prirasta in temeljne zaloge gradiva,

- druge dejavnosti za oblikovanje in vzdrževanje knjižničnih zbirk (urejanje, odpis, spremljanje, vrednotenje),
- dejavnosti za promoviranje knjižnične zbirke, objavlanje novosti, prispevki na portalu Dobreknjige.si, oblikovanje dejavnosti in podobno.

Strokovno delo poteka v programu za knjižnice na portalu Cobiss. Za uspešno in nemoteno delo je potrebno aktivno in pozorno sledenje spremembam ter permanentno izobraževanje za uporabo sistema.

3 INFORMACIJSKA SLUŽBA

Informacijska služba je organizirana v vseh enotah knjižnice in jo izvajajo vsi zaposleni, ki delajo z uporabniki.

3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij

Informacijska služba za uporabnike bo zajemala:

- uvajanje uporabnikov v iskanje in rabo vseh vrst informacijskih virov,
- neposredna pomoč pri iskanju gradiva,
- dajanje vseh vrst informacij (osebno, ob obisku in telefonsko),
- pomoč uporabnikom pri uporabi referenčnega in drugega gradiva v knjižnici,
- informiranje osnovnošolcev in dijakov v okviru projekta Rastem s knjigo in s programi za osnovnošolce različnih starosti, ki smo jih oblikovali s poudarkom na prilagoditvi njihovi starosti in potrebam.

3.2 Informiranje uporabnikov

Uporabnike bomo informirali o storitvah knjižnice, novostih in prireditvah s pisnimi sporočili, s pomočjo oglaševanja na oglasnih deskah, preko Koroškega radia, Radia Radlje, spletne strani knjižnice, napovednika prireditev in socialnega omrežja Facebook.

4 MATIČNA SLUŽBA

Knjižnica Radlje ob Dravi je odgovorna za strokovno delo knjižnic na svojem območju. Kot matična knjižnica bomo skrbeli za:

- strokovnost knjižničarskega poslovanja,
- seznanjanje z novostmi na področju bibliotekarstva,
- vodenje ustrezne nabavne strategije in oblikovanje ustreznih knjižničnih zbirk,
- centralno obdelavo gradiva.

5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Knjižnica Radlje ob Dravi bo tudi v letu 2023 skrbela za zbiranje, selekcijo in obdelavo domoznanskega gradiva.

Nadaljujemo tudi z evidentiranjem člankov z domoznansko vsebino in sodelujemo v koroških domoznanskih projektih, predvsem s koroškim muzejem in koroško območno knjižnico.

Na področju domoznanske dejavnosti je pomembno obveščanje in informiranje založnikov kot so razna društva in ustanove ter samozaložnikov o postopkih izdajanja publikacij in obveznem izvodu ter ozaveščanje o pomenu prisotnosti publikacij v knjižnični zbirki splošne knjižnice.

6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV

Sodobna tehnologija in prilagajanje knjižničnih storitev potrebam uporabnikov zahtevata od zaposlenih, da se nenehno strokovno izobražujejo in izpopolnjujejo. V letu 2023 se bomo udeležili:

- izobraževanj, ki jih pripravljajo strokovne organizacije: NUK, Združenje splošnih knjižnic, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije-ZBDS, posamezna društva bibliotekarjev,
- tečajev za izboljšanje dela v sistemu COBISS, ki jih izvajata IZUM v Mariboru in NUK v Ljubljani,
- izobraževanj in predstavitev dobrih praks v organizaciji posameznih splošnih knjižnic,
- izobraževanj v izvedbi Učnega centra MKL,
- strokovnih ekskurzij v druge slovenske knjižnice,
- drugih izobraževanj in usposabljanj, ki so nujna za nemoteno delo v knjižničarski stroki.

Predvidevamo, da se bo vsak zaposleni v letu 2023 udeležil vsaj enega strokovnega izobraževanja.

7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI

Vsa dejavnost knjižnice bo namenjena bralcem in iskalcem informacij. Zagotavljali jim bomo:

- vsestransko uporabo gradiva in informacijskih virov;
- dostopnost do vseh baz podatkov – pomoč pri iskanju knjižnega gradiva;
- izročanje gradiva v čitalnici,
- izposojajo gradiva na dom;
- naročanje in rezervacije knjižničnega gradiva;
- medknjižnično izposojajo gradiva iz drugih knjižnic v Sloveniji.

7.1 Odpiralni čas

Redni odpiralni čas ostaja enak, kot smo ga vzpostavili v letu 2020.

Počitniški odpirani čas, ki velja v juliju in avgustu, ostaja prav tako enak, kot smo ga vzpostavili v letu 2021.

V letu 2023 bo Knjižnica Radlje ob Dravi skupno z vsemi enotami imela za uporabnike naslednji **redni odpiralni čas**:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	tedensko ur
Radlje ob D.	9-17	9-17	9-17	9-17	7-15	8-13	45
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30 -15	-	15
Vuzenica	12-17	-	10-15		10-15	-	15
Podvelka	9-12 in 13-17	-		11-17	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12 in 13-17		-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	19	16,5	18	16,5	5	97

Počitniški odpiralni čas, ki velja od 1. julija do 31. avgusta 2023:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	tedensko število ur
Radlje ob D.	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	9-12	-	34
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	14-17	-	-	-	-	-	3
Kapla	-	-	-	-	-	-	-	
SKUPAJ:	11	10	8	9	10	3		51

7.2 Uporabniki knjižnice

Člani knjižnice so uporabniki, ki se vpišejo v skladu s poslovnikom knjižnice, ob vpisu sprejmejo pogoje članstva, kar potrjuje s podpisom na vpisni izjavi. V registru članov se vodijo podatki o aktivnih članih in o članih, katerih podatki se po preteku enega leta po izteku članstva ne izbrišejo zaradi vnesene opombe, neporavnane dolga ali izposojenega gradiva. V registru članov je tako v letu 2022 dobrih 25 % prebivalcev.

Število aktivnih članov je eden izmed pokazateljev uspešnega delovanja knjižnice. V letu 2023 predvidevamo, da se bo aktivnost članov izboljšala z doseženih 18,36 za vsaj 1 %. Tudi v letu 2023 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico Radlje in njene enote **vsaj enak odstotek prebivalcev, kot v letu 2022 – to pomeni člane, ki bodo knjižnico obiskali vsaj enkrat v letu. Predvsem si moramo prizadevati v tistih okoljih, kjer ugotavljamo, da je vpis in uporaba knjižnice nižja.**

Vpisovanje novih članov bomo spodbujali s:

- podarjeno enoletno članarino, če se bo član včlanil v mesecu aprilu ali v novembru,
- uvedbo možnosti nakupa bona za članarino,
- uvedbo možnosti trimesečnega članstva in plačilom nižje članarine. Ta možnost bo namenjena odraslim zaposlenim osebam,
- z dejavnostmi in prireditvami za promocijo branja za različne ciljne skupine.

7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane

V letu 2023 ne načrtujemo zvišanja letne članarine ali zvišanja zamudnine. Nazadnje sta se zamudnina in članarina za zaposlene zvišali v letu 2022. Pri povišanju smo upoštevali draženje stroškov in višino članarin ter zamudnin v ostalih koroških splošnih knjižnicah. Ponudba knjižničnih storitev je v knjižnicah Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ob Dravi primerljiva in posledično je upravičeno, da sta članarina ter zamudnina vsaj zelo podobni, če ne izenačeni.

Knjižnica Radlje ob Dravi zaračunava članom **članarino, ki bo v letu 2023 znašala:**

- za odrasle zaposlene: 10 €,
- za študente, kmete, gospodinje in upokojece: 5 €,
- članarina za tri mesece: 3 €. To članarino bo potrebno poravnati ob vpisu, medtem ko je ostale članarine možno plačati v roku treh mesecev od vpisa ali od podaljšanja članstva.

- kot spodbudo k včlanitvi odraslih prebivalcev bomo ponudili nakup bonov za letno članarino v vrednosti 10 in 5 €. Ob primerni promociji te možnosti, bi se lahko povečalo število odraslih članov, sploh tistih, ki mogoče že koristijo storitve knjižnice, vendar za to ne uporabljajo svoje izkaznice.

Članstvo je v Knjižnici Radlje v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic brezplačno za otroke in mlade do 18. leta starosti ter za brezposelne osebe, ki so registrirane na Zavodu za zaposlovanje.

Knjižnica zaračunava zamudnino za nepravočasno vrnjeno gradivo s ciljem, da gradivo v knjižnicah čimbolj kroži in doseže čim večji krog uporabnikov. Zamudnina bo v letu 2023 znašala:

- za vsako enoto gradiva 0,20 € na dan.

Knjižnica zaračunava članom knjižnice medknjižnično izposojeno gradivo iz knjižnic po Sloveniji in sicer za enoto gradiva 10 €. Medknjižnična izposoja gradiva iz koroških splošnih knjižnic je za člane vseh koroških splošnih knjižnic brezplačna. Stroške pošiljanja krije osrednja območna knjižnica Ravne.

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o splošnih pogojih poslovanja zaračunava **stroške, ki so povezani z neposredno uporabo knjižničnih storitev**: izgubljena izkaznica, fotokopiranje iz gradiva knjižnice, tiskanje in podobno ter **stroške, ki nastanejo pri neposredni uporabi knjižničnega gradiva**: izgube gradiva, poškodbe na gradivu in podobno. Vsi predvideni stroški in načini njihove določitve so navedeni v ceniku knjižnice.

Knjižnica bo v letu 2023 dodala na svoj cenik tržne dejavnosti, ki jih knjižnica lahko izvaja v skladu s predpisi in dopolnitvijo v odloku o ustanovitvi z dodanimi dejavnostmi po klasifikacijah:

- prodajo promocijskih materialov,
 - najem prostora galerije in
 - najem tehnične opreme: projektorja s projekcijskim platnom in ozvočenja,
- kot je bilo sprejeto na 6. redni seji sveta zavoda, 3. decembra 2019.

7.4 Načrtovanje obiska in izposoje

V letu 2023 načrtujemo, da bomo na dom in v knjižnico izposodili vsaj toliko gradiva, kot v letu 2022, seveda, če omejitve zaradi COVID-19 pri obiskovanju knjižnice ne bodo bistveno bolj vplivale na dostopnost do knjižničnih storitev kot v letu 2022. Na ohranjanje že doseženega obsega izposojenega gradiva lahko vplivamo predvsem s premišljenim izborom kupljenega gradiva in z mehanizmi kontrolirane izposoje. Tudi v letu 2023 bomo razvijali različne oblike obveščanja o kvalitetnem čtivu in priporočil za branje po različnih poteh in v različnih oblikah:

- priporočila in povezave do informacij o knjigah na spletni strani knjižnice,
- označevanje nagrajenih knjig,
- vzdrževanje in oblikovanje sistemov medsebojne izmenjave informacij o knjigah,
- izvajanje bralne značke za odrasle,
- izvajanje vodenih pogovorov o knjigah,
- sezname novosti na spletni strani knjižnice,
- tematske razstave knjig,
- spodbujanje izposoje in uporabe e-knjig na portalu Biblos,
- vzdrževanje in dopolnjevanje tematskih seznamov knjig za mlade »Mladi berejo...IZbrano«.

- spodbujanje uporabe spletnega portala o dobrih knjigah Dobreknjige.si, ki ga vsebinsko gradijo strokovni delavci splošnih knjižnic, tudi ena strokovna delavka v Knjižnici Radlje.

V letu 2023 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico čim več obiskovalcev, kar je v današnji sodobni potrošniški družbi vedno težje. Knjižnice namreč za pozornost uporabnikov konkuriramo s številnimi ponudniki, ki nudijo povsem druge možnosti za preživljanje prostega časa. Naš potencial je ustrezna in aktualna knjižnična zbirka ter premišljen izbor prireditev in dejavnosti v specifičnem okolju knjižnice, ki pa pogosto zahtevata veliko več finančnih sredstev, kot jih prejmemo od občin ustanoviteljic in države. V letu 2023 želimo vsaj obdržati nivo obiska iz leta 2022 in menimo, da je že to dosežek. Predvsem knjižnična zbirka, ki se v preteklih nekaj letih ni ustrezno dopolnjevala, je lahko pomemben razlog za manjši interes uporabnikov, kot tudi nezadostni kadri in sredstva za dejavnosti in prireditve za spodbujanje k branju in obiskovanju knjižnice.

8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI

Knjižnica je organizator in ponudnik raznovrstnih kulturnih prireditev in dejavnosti. Po času epidemije in z njo povezanih omejitev se z letom 2022 vrača obdobje dokaj običajnih razmer za prirejanje dogodkov. Še vedno pa obstaja določena skrb za zdravje in večja previdnost pri starejši populaciji, ki je hkrati najpogostejša publika na različnih dogodkih v knjižnici.

Knjižnica bo tudi v letu 2023 skrbno izbirala prireditve, da se doseže čim več ciljev, ki si jih pri teh aktivnostih zadamo; predvsem na področju spodbujanja branja in uspešnega predstavljanja raznolikosti knjižničnih storitev, ki jih sodobna knjižnica nudi uporabnikom v različnih življenjskih obdobjih.

Dejavnosti bomo organizirali v vseh krajevnih knjižnicah, kjer to prostor in možnosti omogočajo (Muta, Podvelka, Ribnica ter po preselitvi tudi Vuzenica), največ pa seveda v osrednji knjižnici v Radljah. V posameznih krajevnih knjižnicah bomo tako izvedli predvsem prireditve, za katere dobimo pobudo iz okolja in v sodelovanju s pobudniki, ki so po večini društva, osnovne šole in druge organizacije ter skupine.

Po vseh enotah knjižnice bomo tudi v letu 2023 izvedli prireditve, ki so že utečene in nekakšne stalnice v ponudbi knjižnice.

Tudi v letu 2023 bomo predvsem pri pripravi razstav sodelovali z JSKD, območno enoto Radlje in s Koroško galerijo likovnih umetnosti.

Posebno skrb bomo tudi v letu 2023 posvečali delu z mladimi bralci in prirejali prireditve, ki so povezane z branjem in knjigo.

Za boljšo prepoznavnost in povezanost dogodkov za spodbujanje branja bomo v aprilu 2023 pripravili festival branja: »Rad berem, več vem«, v okviru katerega:

- se bodo odvijali dogodki ob zaključkih: bralne značke za odrasle, Sovice v vrtcu, knjižnih čajank,
- bomo v sodelovanju z različnimi društvi in ustanovami postavili promocijska mesta izven knjižnic. Promocijska mesta bodo opremljena z bukvicami za vsakogar, predstavitev knjižničnih dejavnosti in vabili na dogodke.
- bomo za predšolske otroke in osnovnošolce pripravili kino v knjižnici,
- bomo izdali zbornik literarnih besedil, ki bodo prispela na literarni natečaj, razpisan v februarju.

8.1 Prireditve za otroke in mladino

PRAVLJICA POTUJE – mesečne pravljичne ure po vseh enotah knjižnice

Potekale bodo od oktobra do aprila, praviloma enkrat mesečno v osrednji in v vseh krajevnih knjižnicah.

Pravljična ura se bo izvajala v dopoldanskem času v dogovoru in sodelovanju z vrtci.

Cilj izvajanja pravljičnih ur, ki jim sledi pogovor ter ustvarjalna delavnica ali igra je doživetje otroške literature in pomeni nekoliko drugačno bralno izkušnjo v okolju knjižnice, ki je tudi sicer spodbujajoče za mlade bodoče bralce. Na pravljičnih urah se predstavi kvalitetna slovenska kot tudi tuja otroška literatura, posredno predstavi novosti in izpostavi klasične ter sodobne ustvarjalce: ne samo pisatelje, temveč tudi prevajalce in v veliki meri ilustratorje.

PRILOŽNOSTNE PRAVLJIČNE URE ali PREDSTAVE

Organizirali jih bomo v skladu s kadrovskimi in drugimi možnostmi ob prazniki, ki so povezani z literaturo: v februarju ob slovenskem kulturnem prazniku, v aprilu ob mednarodnem dnevu knjig za otroke ali ob slovenskih dnevih knjige, v oktobru ob dnevu izvirne slovenske slikanice in v decembru. Takrat se dogovorimo z vrtci in ponekod tudi šolami. Nekatere obiščemo v njihovih okoljih, druge povabimo v knjižnico; odvisno od razdalje. Če pravljичnemu pripovedovanju sledi ustvarjanje, izdelke razstavimo v knjižnicah.

UGANKA MESECA

V vseh enotah knjižnice bomo kot je že utečeno pripravili uganko meseca za osnovnošolce. To sta dve uganki, prilagojeni za osnovnošolce nižjih in višjih razredov. Odgovore na vprašanja ugank otroci pridobijo iz knjig, uganke pa so v vsakem mesecu na aktualne teme. Konec meseca je žrebanje po enotah, nagrada je praktična.

VRTCI SE PREDSTAVLJAJO

Po dogovoru z vrtci bomo omogočili skupinam, da se predstavijo in sodelovali po organizacijski plati.

RAZRED NA OBISKU V KNJIŽNICI

Po dogovoru s posameznimi šolami bomo v letu 2023 organizirali predstavitvene ogledne knjižnice, in sicer: za otroke, ki obiskujejo vrtec, za učence osnovnih šol, za šolo s prilagojenim programom in za srednjo šolo Muta.

USTVARJALNA SREČANJA za otroke

Bodo tako kot je že utečeno potekala od januarja do marca in od oktobra do decembra dvakrat mesečno ob ponedeljkih med 17. in 19. uro v knjižnici v Radljah. Hkrati potekajo ustvarjalna srečanja za odrasle. Za otroke so srečanja brezplačna, saj se ustvarja z naravnimi in odpadnimi materiali.

RASTEM S KNJIGO za sedmošolce in dijake prvih letnikov srednje šole

V okviru projekta "Rastem s knjigo : slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu", ki je zasnovan s strani Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport ter v sodelovanju s slovenskimi splošnimi knjižnicami, nas vsako leto obiščejo generacije sedmošolcev, za katere pripravimo program, ki zajema: predstavitev knjižnice, knjižnično-informacijsko opismenjevanje, predstavitev elektronsko dostopnih storitev knjižnice in elektronskih gradiv ter motivacijo za branje. Ob obisku je vsakemu sedmošolcu podarjeno mladinsko leposlovno delo. Projekt je del sistematične podpore razvoju bralne kulture na različnih starostnih stopnjah. Sedmošolci vseh petih šol in dveh podružničnih šol nas bodo predvidoma obiskali do konca šolskega leta, torej do junija 2023.

V projekt so zajeti tudi dijaki prvih letnikov srednjih šol, tako bodo Knjižnico v Radljah predvidoma do junija 2023 obiskali dijaki srednje šole na Muti.

Program vsako leto nekoliko prilagodimo in posodobimo, da ustreza sodobnim potrebam mladih uporabnikov knjižničnih storitev.

KNJIŽNE ČAJANKE v osnovni šoli izvajamo v sodelovanju z OŠ Muta. Učenci berejo knjige na določeno temo in branje zaključijo s pogovorom, na katerega povabimo strokovnjaka z obravnavanega področja. Dejavnost aktivno spremljamo in prilagajamo v sodelovanju s šolo. V šolskem letu 2022/2023 bodo za tretjo triado izvedene tri čajanke na teme: revščina, najstniške težave in življenje po nesreči, za drugo triado pa dve čajanki na temi: ljudje in živali ter osrečimo naravo in sebe. Zaključno prireditev knjižnih čajank v aprilu (predvidoma 13. 4. 2023) bodo pripravili učenci, ki so sodelovali na obeh stopnjah. Prireditev je za starše, učitelje, zaposlene iz splošne knjižnice in ostale učence. Sodelujoči učenci in mentorica pripravijo program, s katerim predstavijo čajanke, Knjižnica Radlje ob Dravi pa podeli nagrade sodelujočim. Na tak način osnovnošolci berejo in se pogovarjajo o temah, ki jih zanimajo in zadevajo ter se srečajo z ljudmi, ki z njimi delijo svoje izkušnje.

POČITNIŠKI PROGRAM za otroke in mlade

V poletnih počitnicah od leta 2016 za osnovnošolce in srednješolce izvajamo dejavnost Počitalci – počitniški bralci, ki je zelo učinkovita in jo bomo v enaki obliki izvedli tudi v počitnicah 2023. Sodelujoči za prebrano knjigo, ki jo je potrebno tudi na kratko opisati, prejmejo nalepko. Knjiga mora biti primerna starosti sodelujočega. Določeno število prebranih knjig – zbranih nalepk prinaša nagrade. Na tak način smo za branje motivirali številne otroke, ki zagotovo svojega prostega časa ne bi preživeli s knjigo. Odmevna je tudi prireditev na koncu, na kateri še izžrebamo nagrajence.

V času poletnih počitnic bomo izvedli tudi ustvarjalne ponedeljke za otroke in uredili počitniško igralnico.

SOVICA V VRTCU je nova oblika spodbujanja družinskega branja in obiskovanja knjižnice, ki smo jo v sezoni oktober 2019 - april 2020 izvajali prvič, pa še takrat v okrnjeni obliki zaradi epidemije. Dejavnost je oblikovana tako, da povezuje knjižnico, vrtece in družine s predšolskimi otroki. Otroci s starši obiščejo knjižnico, si izposodijo knjige s priporočilnega seznama in jih doma prebirajo. V vrtcu otroci predstavijo prebrane vsebine. To obliko branja bomo v šolskem letu 2022/2023 izvajali v enotah: Radlje, Muta, Podvelka in Ribnica na Pohorju za skupno 24 skupin otrok iz vrtcev.

KNJIŽNE MIŠICE v sklopu projekta Mladi, povabljeni v koroške knjižnice. Projekt je nastal v sodelovanju z debatnim krožkom Gimnazije Ravne na Koroškem in vseh koroških splošnih knjižnic pod mentorstvom Tee Kovše s ciljem, da bi pritegnili mlade in spodbudili bralno kulturo med njimi. V vsaki koroški knjižnici je predvideno eno srečanje v posameznem šolskem letu. Knjižnice zagotovimo prostor in sodelujoče učence zadnjega trilettja osnovne šole, program pa zagotovi območna knjižnica Ravne na Koroškem. V do sedaj izvedenih srečanjih so v Knjižnico Radlje prišli učenci vseh petih osnovnih šol (iz petih občin) in iz podružnične šole Kapla.

»BODI KUL, BERI FUL« - Projekt branja za mlade od 13. – 18. leta

V letu 2023 načrtujemo sodelovanje pri projektu, ki ga je zasnovala Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika in se je razširil na vse koroške knjižnice. Cilj je spodbujati bralno motivacijo, seznaniti mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje.

Akcija, ki je namenjena mladim od 13. do 18. leta, poteka vsako leto od oktobra do marca in se s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj slavnostno zaključuje v aprilu. Pri projektu sodelujejo osnovne in srednje šole.

Mladim pripravimo zanimiv in kvaliteten izbor literature, med katero lahko izbirajo med zgodbami, pesmimi, stripi in poučnim branjem. Nekateri izvodi knjig so dostopni tudi v elektronski obliki v spletni eKnjižnici Biblos, ki si jih bralci lahko prenesejo oz. izposodijo s svojimi prenosnimi napravami (e-bralniki, pametnimi telefoni, tablicami in računalniki). Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama ter o njih navesti osnovne podatke, napisati svoje misli

in podati oceno. Zgibanke, oblikovane mladim privlačno, lahko dobijo in kasneje oddajo tako v splošni kot tudi v šolskih knjižnicah. Naš cilj je, da v projekt vključimo čim več mladih in ga razširimo na vse osnovne in srednje šole na svojem območju.

PROGRAMI ZA osnovnošolce – so programi, ki jih knjižnica oblikuje za posamezne razrede osnovnih šol in predstavi osnovnim šolam svojega območja na skupnem sestanku:

1. triada:
 - tematika: dogovorjena za vsak razred glede na učni načrt ali izbira aktualne slikanice;
 - oblike: pravljичna ura, igra, kviz, uganke, risanje (lahko v knjižnici ali v šoli in potem razstava risbic);
 - termin obiska: maj in junij.
4. razred:
 - tematika: Pot knjige;
 - oblika: vsebino in gradiva je izdelala Javna agencija za knjigo, v knjižnici smo prilagodili za naše razmere;
 - termin obiska: februar.
5. razred:
 - tematika: pravljica;
 - oblike: kviz, zabavne naloge;
 - termin obiska: marec.
6. razred:
 - tematika: Primož Suhodolčan;
 - oblike: predstavitev, primerjava knjiga-film-e-knjiga-zvočna knjiga, naloge, kviz;
 - termin obiska: oktober.
7. razred:
 - Rastem s knjigo – program se posodablja glede na razmere in morebitne spremembe s strani JAK. Učenci prejmejo tudi knjigo za darilo;
 - termin obiska: november in december.
8. razred:
 - tematika: COBISS, Moja knjižnica, mCobiss
 - oblike: predstavitev digitalne poti do knjižnice, uporaba portala COBISS+ na računalnikih in mCOBISS-a na telefonih;
 - termin obiska: september.
9. razred:
 - tematika: kako poiskati zanimivo čtivo, kako dostopati do elektronskih in do zvočnih knjig;
 - predstavitev portalov Dobreknjige.si, Audibook in Biblos ter preizkus delovanja na knjižničnih računalnikih ali telefonih;
 - termin obiska: december.

Osnovne šole se odločijo za posamezni program in individualno dogovorijo v okviru predlaganega obdobja. Med programe spada tudi dejavnost Rastem s knjigo za sedmošolce, ki se že utečeno izvaja.

DODATNI PROGRAM

Občasno in priložnostno bomo organizirali različne **dejavnosti za otroke**: videoure, vodene ogleda tematskih in likovnih razstav in podobno.

V času jesenskih, zimskih in pomladanskih počitnic bomo pripravili **program za otroke in mlade** v povezavi in s sodelovanjem Društva prijateljev mladine Radlje ali samostojno.

Še več in tesneje bomo sodelovali z zavodom ŠKTM, ki izvaja različne dejavnosti, predavanja, izobraževanja in druge oblike koristnih druženj za različne ciljne skupine. Nekatere dejavnosti bomo izvedli v naših knjižnicah – po presoji in v dogovoru.

8.2 Prireditve za odrasle

Tako kot izvajamo doslej, se bomo tudi v letu 2023 trudili izbrati in organizirati prireditve, ki bodo čimbolj zadovoljile naše obiskovalce in zadostile interesom čim več ljudi. Tesneje se bomo povezali z drugimi izvajalci v našem okolju, da se bodo naše aktivnosti dopolnjevale in ne podvajale.

LITERARNI VEČERI IN PREDSTAVITVE KNJIG

Priredili bomo literarne večere, na katerih se bomo srečali s pisatelji in pesniki ter predstavitve knjig z različnih strokovnih področij. Izbiramo aktualne teme in knjige. Pri predstavitvah damo prednost pisateljem, katerih dela smo uvrstili na priporočilni seznam bralne značke za odrasle v aktualni sezoni.

BRALNO – POGOVORNA SREČANJA, ki potekajo enkrat mesečno v sodelovanju z Društvom upokojencev Muta, bomo izvajali tudi v letu 2023 – v prostorih knjižnice Muta. Ob vpisovanju udeležencev bralne značke Korošci pa bukve beremo v sezoni 2022/2023 bomo ponovno preverili pripravljenost udeležbe na bralnih srečanjih, ki bi jih organizirali v osrednji knjižnici Radlje ali v kateri od krajevnih knjižnic. Oblikovanje skupin bo odvisno od izraženega interesa. Na bralno pogovornih srečanjih je večji poudarek na branju in pogovorih o knjigah, ki so tudi na priporočilnem seznamu bralne značke za odrasle in na spremljanju knjižnih novosti in bralnih trendov

BRALNE URE

Bralne ure izvajamo v domu za starejše občane Hmelina v Radljah. Izvedemo jih praviloma enkrat na dva meseca po dogovoru ali ob različnih priložnostih. Tudi v letu 2023 bomo sodelovali z organizatorji družabnega življenja v domu Hmelina in če bo covid situacija dopuščala, bomo bralne ure izvedli.

DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Knjižnica je v letu 2019 postala demenci prijazna točka DPT, kar pomeni dodatno usposobljenost vseh delavcev knjižnice, posebej tistih, ki prihajajo v stik z uporabniki. Dodatna usposobljenost zajema znanje in veščine, ki omogočajo, da pomagamo tako osebam, ki so zboleli, kot svojcem, ki v knjižnici iščejo informacije o bolezni. DPT pomeni za knjižnico tudi, da bomo prepoznavali potrebe in spremljali ponudbo in kot javno dostopna ustanova omogočali izobraževanja, delavnice in prireditve na to tematiko.

BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO«

Bralno značko pod enakim imenom izvajamo vse koroške knjižnice. Odziv bralcev je povsod zelo dober in zato bomo z bralno značko nadaljevali. Sezona se začne z oktobrom in traja do aprila. Predvidoma 20. aprila 2023 jo bomo zaključili s predstavitev knjige in obiskom pisatelja ali pisateljice.

POTOPISNA PREDAVANJA

Organizirali bomo vsaj 4 potopisna predavanja (januar, marec, oktober, november) in izbirali med področji, ki v knjižnici še niso bila predstavljena. Pri izbiri dajemo prednost domačinom, ki potujejo in želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki ob potovanjih izdajo tudi knjigo. Ob predavanjih pripravimo tematsko razstavo knjig, ki predstavljajo kraj ali deželo, ki je tema predavanja. S tem spodbudimo obiskovalce k iskanju informacij in branju.

RAZSTAVE

S preselitvijo osrednje knjižnice v stavbo Center Radlje, je knjižnica pridobila večji prireditveni in razstavišni prostor, ki ga imenujemo galerija Knjižnice Radlje. To je ločen prostor v drugem nadstropju, ki sprejme vsaj 80 obiskovalcev. V sodelovanju z JSKD, območno izpostavo Radlje in Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec bomo skrbeli, da se bodo v prostoru prirejale razstave likovnih in drugih del. Namenjen pa bo tudi večjim prireditvam, koncertom, predstavam, ki jih bomo izvedli sami ali v sodelovanju z drugimi ustanovami in zavodi.

RAZSTAVE V RAZSTAVNIH VITRINAH

V razstavnih vitrinah bomo organizirali razstave manjših predmetov in k razstavljanju povabili posameznike, društva, skupine.

TEMATSKE RAZSTAVE knjižničnega gradiva

Občasno in priložnostno razstavimo gradivo na določeno temo, ki je lahko spominski dan, pomemben dogodek, rojstni dan ali obletnica slovenskega pisatelja. Razstavljeno gradivo je namenjeno izposoji. Tudi v letu 2023 bomo na tak način izpostavili tako strokovno kot leposlovno literaturo.

USTVARJALNA SREČANJA in USTVARJALNE DELAVNICE

V knjižnici bomo še vedno ustvarjali in se družili na mesečnih ustvarjalnih srečanjih za otroke in odrasle vsak drugi in četrti ponedeljek v mesecu od oktobra do marca ter ob priložnostnih ustvarjalnih delavnicah.

POČITNIŠKI PROGRAM za odrasle

V poletnih počitnicah bomo za odrasle obiskovalce uredili kotichek za starše z revijami in knjigami, ki bi jim bile zanimive.

DEJAVNOSTI ZA SPODBUJANJE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Organizirali bomo razne dejavnosti, predavanja, delavnice, ki so jih ustanove, društva ali posamezniki pripravljene izvesti z namenom spodbujanja vseživljenjskega izobraževanja. Kljub nezadostnim sredstvom za tovrstne dejavnosti, lahko velik del dejavnosti izvedemo v povezavi z osnovno dejavnostjo knjižnice – s promocijo knjig z različnih področij. Dogovori na tem področju nastajajo sproti in glede na aktualno ponudbo ter potrebe v našem okolju.

Ker se še vedno pojavljajo potrebe po usposabljanju za uporabo sodobne računalniške in druge komunikacijske tehnologije pri starejših, bomo po dogovorih s posameznimi skupinami zainteresiranih uporabnikov, izvedli usposabljanja za uporabo računalnika, ki smo ga imenovali Kaj brati – kje iskati? Program usposabljanja je ustrezen tako za odrasle kot za mladino.

PRIREDITVE V OKVIRU DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Zaradi premalo strokovnega kadra je domoznanska dejavnost v knjižnici okrnjena, vendar je zaradi prepoznanih pozitivnih učinkov iz praks drugih slovenskih splošnih knjižnic načrtovana obuditev vsaj kakšne tovrstne prireditve v lokalnem okolju. Verjamemo namreč, da bodo rezultati: izboljšanje poznavanja lastne zgodovine, tradicije, kulturne in naravne dediščine lokalne skupnosti ter krepitev identitete posameznika in skupnosti prepoznani in cenjeni ter opredeljeni kot zelo pomembna dejavnost knjižnice. Tako s strani lokalne skupnosti kot posameznega prebivalca. V letu 2023 načrtujemo predstavitve vsaj dveh ustvarjalcev na različnih kulturnih področjih iz našega lokalnega okolja pod motom »Ustvarjam, torej sem«.

8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice

Prepoznavnost knjižnične dejavnosti, oziroma konkretno poznavanje možnosti, ki jih knjižnične storitve ponujajo svojim uporabnikom, je v posameznem lokalnem okolju ključnega pomena za uspešno delovanje knjižnice. Z vsakim obveščanjem, s prireditvami, z lokalno usmerjeno promocijo

dejavnosti, prepoznavnost izboljšujemo, vendar manjše knjižnice ugotavljamo, da kljub vsemu prizadevanju ne uspemo doseči velikega dela potencialnih uporabnikov. Zaradi tega »izgubljam v bitki« s prodornimi in ekonomsko močnimi ponudniki prostočasnih dejavnosti.

Zato se odločamo za sodelovanje v skupnih dejavnostih z drugimi splošnimi knjižnicami in ustanovami:

Na ožjem lokalnem nivoju – območju naših petih občin ustanoviteljic:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi pri različnih dejavnostih in festivalih,
- sodelujemo ob občinskih praznikih, ko se tudi v knjižnicah pripravljajo in izvedejo dogodki.

Najpogosteje sodelujemo s pripravo razstav v prostorih knjižnice ali drugih predstavitev, če pa je dogajanje festivalne narave na prostem pa z ustvarjalnimi delavnicami in stojnico z »bukvicami za vsakogar«. Tudi v letu 2023 se bomo udeležili dogodkov v sodelovanju z drugimi deležniki v naših lokalnih skupnostih.

Na širšem lokalnem nivoju – območju Koroške:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi, predvsem na področju promocije vseživljenjskega izobraževanja,
- sodelujemo s koroškimi knjižnicami pri izvedbi skupnih dejavnosti (Bodi kul, beri ful, Korošci pa bukve beremo, Knjižne mišice, druge priložnostne dejavnosti),

Na nacionalnem nivoju:

- sodelujemo v skupnih promocijskih aktivnostih pod okriljem Združenja slovenskih splošnih knjižnic (Teden slovenskih splošnih knjižnic, druge priložnostne dejavnosti).

Po izkušnjah je koncentrirano dogajanje s prodorno promocijo lahko zelo uspešno tudi v lokalnem okolju, zato želimo **v aprilu vzpostaviti festival branja**, katerega osnovna značilnost bo, da so vse dejavnosti namenjene promociji knjižnice in branja in da se v te dejavnosti vključi čim širša populacija. Mesec april je izbran kot mesec branja zaradi dveh svetovnih dni, ki sta posvečena knjigam: 2. in 23. april. V naslednjih letih želimo vzpostaviti ustrezno promocijo in povezati različne deležnike, v letu 2023 pa izvesti prve korake na poti k festivalu branja:

- pripraviti še več dejavnosti in prireditev, namenjenih promociji branja pri vseh ciljnih skupinah: zaključek bralne značke za odrasle, zaključek knjižnih čajank, kino v knjižnici za predšolske otroke in osnovnošolce, promocija branja za posamezne razrede iz vseh osnovnih šol našega območja, promocijo branja za predšolske otroke iz vrtcev.
- pripraviti kratek film, v katerem bomo dokumentirali promocijo branja za različne ciljne skupine v vseh naših krajevnih enotah,
- pripraviti predloge za nadaljnja sodelovanja z drugimi deležniki v okolju: predstavitev prilagojenih gradiv v koticu Berem zlahka, in podobno,
- pripraviti celostno podobo za festival branja s promocijskimi materiali.

9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)

9.1 Oprema

V letu 2023 načrtujemo posodobitve, oziroma dokup opreme v osrednji in krajevnih knjižnicah iz treh virov: sredstva iz projektov, lastna sredstva in sredstva Občine Muta za nakup pohištvene opreme za svojo krajevno knjižnico. Skupna načrtovana vrednost znaša 14.207 €. Razen sredstev, ki jih zagotavlja občina Muta, sta ostala dva finančna vira v tej fazi načrtovanja še negotova. Knjižnica bo k nakupu osnovnih sredstev in opreme pristopila šele, ko bo posamezni finančni vir zagotovljen in bo znana višina sredstev.

V skladu s potrebami, ki se pojavijo tekom leta in so bolj nujne od načrtovanega, se lahko načrti tudi spremenijo, sicer pa načrtujemo:

- s sredstvi Občine Muta: nakup pisarniškega stola za zaposlenega in dodatnih knjižnih polic.
- s sredstvi iz projektov: nakup računalnikov za vse zaposlene v osrednji knjižnici in v krajevnih knjižnicah, ureditev mrežne omare in posodobitev ozvočenja v osrednji knjižnici,
- z lastnimi sredstvi: nakup večopravilne naprave za tiskanje, skeniranje, kopiranje v knjižnicah Vuzenica in Ribnica na Pohorju, nakup fotoaparata in e-bralnikov. Del sredstev rezerviramo za nakup nujne opreme, ki bi jo bilo potrebno med letom zamenjati ali nadomestiti.

9.2 Prostori

Prostori osrednje knjižnice Radlje, krajevnih knjižnic Muta, Podvelka, Ribnica na Pohorju, Vuzenica in izposojevališča na Kapli so ustrezni za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Ustrezajo tudi lokacije posameznih enot.

10 FINANČNI NAČRT

Program dejavnosti je tesno povezan in usklajen z namenskimi finančnimi sredstvi. Na podlagi sprejetih proračunov o finančnih sredstvih, namenjenih za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi v letu 2023 s strani občin ustanoviteljic in drugih znanih podatkih o višini namenskih sredstev za izvajanje knjižnične dejavnosti v letu 2023, je Svet Knjižnice Radlje ob Dravi obravnaval in sprejel Finančni načrt Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2023.

Finančni načrt za izvajanje knjižnične dejavnosti v letu 2023-usklajen:									
finančni vir:	ministvo	sredstva od projektov	lastna sredstva	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	SKUPAJ
Sredstva namenjena:	pogodba	predvideno	predvideno	proračun	proračun	proračun	proračun	proračun	
Plače	0	0	0	90.849	50.989	44.640	40.153	19.662	246.293
Materialni stroški	0	0	3.500	35.682	7.805	6.883	6.147	2.833	62.850
Knjižnično gradivo	24.090	0	3.000	10.000	5.000	5.802	8.000	3.500	59.392
Nakup opreme	0	10.007	2.500	0	1.700	0	0	0	14.207
SKUPAJ	24.090	10.007	9.000	136.531	65.494	57.325	54.300	25.995	382.742

V primeru odstopanj od finančnega načrta po posameznih postavkah, bomo občine ustanoviteljice obveščali in podali utemeljitve ter predloge za uskladitve.

11 ZAKLJUČEK

Vloga knjižnice se v sodobni družbi spreminja: vedno večji poudarek pri delu knjižničarjev z uporabniki je na posredovanju informacij in sicer zahtevnejših, težje dostopnih, izčrpnih in iz verodostojnih – referenčnih virov. Tovrstna aktivnost knjižničarja ni merljiva s številkami in prikazana v raznih statističnih podatkih, je pa vedno bolj prisotna in ob spremljanju trenda razvoja informacijske družbe bo vedno potrebnejša in vedno bolj obširna. **Za kvalitetno zadovoljevanje teh potreb uporabnikov bo potrebno več vlagati v dodatno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev ter v omogočanje dostopa do elektronskih referenčnih virov.**

Upamo, da bomo dogovore za zaposlitev novih strokovnih delavcev v knjižnici sklenili z občinami ustanoviteljicami v čim krajšem prihodnjem obdobju, saj pomanjkanje strokovnih delavcev ključno vpliva na vsa področja delovanja knjižnice.

Vsa naša prizadevanja, tako po zadostnem številu zaposlenih, po zadostnih sredstvih za nakup gradiva, za nakup osnovnih sredstev, za nemoteno delovanje knjižnice; za vsa nujna posodabljanja, **so namenjena izključno delu z uporabniki knjižnice, saj želimo na vseh področjih in v vseh vidikih našega strokovnega dela izboljšati kakovost in obseg naše dejavnosti v dobro naših uporabnikov in obiskovalcev.**

Program dejavnosti Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2023 je bil predstavljen in sprejet na 17. redni seji Sveta Knjižnice Radlje ob Dravi, dne 19. 4. 2023.

Slavica Potnik
direktorica